

A nemzetközi viszonyok alakulása a II. vh. végétől 4.rész

Szerző dezs

Történelem tétel

Negyedik szakasz:

Angola,
Mozambik, Zöld-foki-szigetek - felszabadulása -
Portugália veresége;

Kína:

A

II. világháborúban a
területeken Japánok jelentek meg - nem
sikerült elfoglalni az egészet;
ellenállást
két jelentős erő
fogta össze: Kínai Nemzet Párt
(Kuomintang) Csang Kaj-sek vezetésével
és a
Kínai Kommunista Párt Mao Ce-tunggal;
háború
szükségessé tette az
összefogásukat - győzelem
kivívásáig tartott;
1945.

augusztus 24.: szovjet -
kínai barátsági és
segítségnyújtási
szerződés;
1945.

október 11.: Kuomintang
és a Kínai Kommunista Párt
közötti szakítás -
polgárháború;
1949.

október 1.: kikiáltották
a Kínai
Népköztársaságot;
1950

február: Sztálin és Mao
Ce-tung - szövetségi és
kölcsönös
segítségnyújtási
szerződés aláírása; -
gazdasági, politikai, katonai
összehangoltság;

a
szovjet-kínai viszony hamar
megromlott - szélsőségebb
megnyilvánulások;
gazdaság:
1 milliárd lakos - nincs élelmiszer
probléma;
Indokínai
gyarmatok függetlenné válása:
Francia-Indokína
államait a
világháború alatt Japán

megszállta;
 Japán
 kapitulációt követően:
 győztes hatalmak megállapodtak abban, hogy a 16.
 szélességi fokig a
 megszállókat északról a
 kínai, délről pedig az angol csapatok fegyverezik
 le;
 Így
 is lett: Hanoi és
 Észak-Vietnám - kínai csapatok;
 Saigonba angol és indiai csapatok érkeztek;
 1945
 október: angol - francia
 egyezmény: Franciaország visszakapja a
 fennhatóságát a déli
 területeken;
 1946
 nyara: a kínai csapatok
 kivonultak északról - franciák
 megegyeztek Csang Kaj-jal;
 1945.
 augusztus 13.: Indokína
 Kommunista Pártja, a Szocialista Párt, a Nemzeti
 Párt, az Országos
 Szakszervezetek, az Országos Parasztszervezet, a
 Buddhisták és a Katolikusok
 Országos Szervezetet, az Üzletemberek Nemzeti
 Szervezete által létrehozott Vietnami
 Függetlenségi Liga (Viet Minh)
 - Felkelési Bizottsága parancsot adott a
 japánok által létrehozott, Bao-Daj
 vezette Vietnami Császárság
 és a japán
 csapatok megsemmisítésére;
 1945.
 szeptember 2.: kikiáltják
 a Vietnami Demokratikus Köztársaságot;
 1945.
 szeptember 27.: Kambodzsa
 - Kmer állam és október
 12-én Laosz - Patet Lao is kikiáltja
 függetlenségét;
 1946.
 november 8.: érvényessé
 válik a független Vietnam Demokratikus
 Köztársaság alkotmánya;
 november
 23.: francia csapatok
 nyílt offenzívát kezdtek a VDK ellen;
 franciák,
 elfoglalták Hanoit,
 egyesítették Dél- és
 Észak-Vietnámot - létrehoztak egy
 "független"
 császárságot, amit beillesztettek a
 Francia Unióba;
 1954.
 március 14.: Dien Bien
 Phunál megkezdődött az indokínai
 háború legnagyobb, döntő
 ütközete;
 másnap:
 Genfben ülés: VDK,
 Dél-Vietnam, Kambodzsa, Laosz, USA, Anglia, Kína,

Szovjetunió - deklarálták az országok szuverenitását;
Vietnámot a 17. szélességi körnél ideiglenesen kettéosztották - USA és Dél-Vietnam más nyilatkozatot tett;
1964:
amerikai hadsereg bekapcsolódott a háborúba - kegyetlen bombázások, - óriási felháborodás a világban;
1973.
január 27.: párizsi megállapodás - USA kötelezettséget vállalt arra, hogy tiszteletben tartja Vietnam szuverenitását, csapatok kivonása 60 napon belül;
adatok:
56550 amerikai katona halt meg, 141 milliárd dollár költség;
megállapodásokat egyik fél sem tartotta be;
1975.
április 30: Saigon elesett;
1976.
június 24 - július 3.: üléseik a vietnami nemzeti gyűlés - Vietnami Szocialista Köztársaság;
India függetlenné válása:
világháború után óriási feszültség alakult ki az országban - okok:
háborús konjunktúra megszűnésével a gazdasági helyzet érezhetően romlott;
India egyes területein éhínség ütötte fel a fejét;
A tárgyalások Anglia és India között nem jutottak előbbre a megígért függetlenség kérdésében.
1947-re India a forradalom küszöbén állt;
az utolsó indiai alkirály nevével fémjelzett Mountbatten-egyezmény értelmében az angolok 1947. augusztus 15-én elismerték India és a róla leválasztott, főleg mohamedánok lakta Pakisztán függetlenségét;
mindkét állam domíniumi státusba

a Nemzetközösség (1931-ben létrehozott Brit Nemzetközösség utódja) tagja maradt;
1974 után a megosztottság drámai következményekkel járt, mintegy tizenhét millió embert készített lakhely elhagyásra; pogromok, gyilkosságok, áldozatainak a félmillióra teszik; merénylet áldozata lett: a függetlenségi harc legendás vezére, Gandhi, majd 1984-ben Indira Gandhi miniszterelnök, (Nehru miniszterelnök leánya, aki felvette a Gandhi nevet) és ennek fia, a szintén miniszterelnök Radzsiv Gandhi;

1980 január: hivatalosan kikiáltották az Indiai Köztársaságot - továbbra is tagja a Nemzetközösségnek; Pakisztán, mely 56-ban Iszlám-köztársasággá nyilvánította magát, maga is kettéoszlott, Kelet-Pakisztánból 1971-ben megalakult a független Bangladesh.

India, Pakisztán és a közeli Burma függetlenségének kivívásával az ázsiai brit gyarmatbirodalom gyakorlatilag megszűnt - hasonló sorsra jutott a francia, holland, és a japán gyarmatbirodalom is; helyszín: Észak-Afrika - Franciaország legfontosabb gyarmata Algéria, mely 1947 óta Franciaország része;

Algériát három megyére osztva besorolták a francia közigazgatási egységbe - "túlsó part"; Algériában megindult a szabadságharc; egyiptomi forradalom: 1952 július 23: hadsereg átvette a hatalmat, és lemondatta a királyt, kikiáltotta az Egyiptomi Köztársaságot; Nagy-Britannia kivonta a csapatokat a Szuezi-csatorna övezetéből; 1956 július: államosították a

csatornát;

1956

március: Marokkó és Tunézia

elnyerte függetlenségét;

egész

Afrika függetlenségi

harcának ösztönzést adott a bandungi konferencia

(1955 április)

- 29 ázsiai és afrikai ország

államfői, kormányfői gyűltek össze;

10

elvet fogadtak el, a

nemzetek egymás mellett

éléséről:

.

az

alapvető emberi jogok tiszteletben tartása, az ENSZ

alapokmányában

kinyilvánított célokkal és

elvekkel összhangban;

.

valamennyi

nemzet szuverenitásának és

területi sérthetlenségének

tiszteletben tartása;

.

valamennyi

emberfajta és valamennyi nagy vagy kis nemzet

egyenlőségének elismerése;

.

más

nemzetek belügyeibe való be nem

avatkozás;

.

minden

egyes nemzet azon jogának elismerése, hogy az

ENSZ alapokmányával összhangban

egyéni vagy kollektívan védelmezze

önmagát;

.

tartózkodás

az olyan kollektív védelmi rendszerbe

való belépéstől, amelynek

célja bizonyos

nagyhatalmak különleges érdekeinek

szolgálata;

.

tartózkodás

attól, hogy nyomást gyakoroljon más

hatalmakra;

.

tartózkodás

az agressziótól, az agresszióval

való fenyegetésétől vagy az erőszak

alkalmazásától más

országok területi

épségével vagy politikai

függetlenségével

szemben;

.

minden

nemzetközi viszály békés

eszközökkel való rendezése az

ENSZ alapokmányával

összhangban;

-
 kölcsönös
 érdekek és az
 együttműködés
 elősegítése;

-
 a
 nemzetközi jog és a nemzetközi
 kötelezettségek tiszteletben tartása,
 ezen
 az értekezleten a Föld
 lakosságának
 többségét kitevő államok
 először léptek ki a világpolitika
 porondjára;
 nyilatkozat
 hatással volt a
 gyarmattartó országok
 politikására is - megvalósult a Fekete-Afrika
 önrendelkezése;

-
 fekete-afrikai gyarmatok
 közül elsőként az Aranypart, azaz Ghana,
 majd Guinea nyerte el függetlenségét;
 1962.:
 befejeződött az algériai
 háború;
 1962.
 május 19.: Algéria
 függetlenné válik, mert de Gaulle
 felfogta: a régi típusú
 gyarmatbirodalom kora lejárt, a régi, klasszikus
 formákat mindenképpen újjakkal kell
 felváltani;
 nem
 rendelkezett erős gazdasági
 potenciállal Portugália, amely
 továbbra sem volt hajlandó megadni a
 függetlenséget afrikai gyarmatainak;
 1984.
 június 25.: Mozambik,
 november 11.: Angola független;
 portugál
 gyarmatok
 felszabadulásával a gyarmati rendszer
 gyakorlatilag megszűnt a földön;
 még
 megmaradt gyarmatok
 problémáját (Hongkong,
 Gibraltár, Macao) a felek diplomáciai
 úton rendezték oly
 módon, hogy a rendezés megfeleljen minden
 félnek, beleértve a gyarmatok
 lakosságát is;
 gyarmati
 konfliktus azonban még az 1980-as években is volt
 Anglia és Argentína között
 (Falkland-háború);
 Az el nem
 kötelezettek mozgalma:
 Bandungi
 konferencia

Résztevők: Nasszer -

Egyiptom, Nehru - India, Szukarno -
Indonézia és Tito, 29 ázsiai
és afrikai ország
Időpontja: 1955 április
Cél: nemzetek
békés egymás mellett
élése - Panca Sila elv
- el nem kötelezettség
Belgrádi
konferencia:
Részvevők: el nem
kötelezettek: 25 ország
Időpontja: 1961
Eredmény: katonai
tömbök elítélése -
országok száma egyre
nö - Delhiben lévő konferencia 1983-ban - 101
állam
Harmadik
világok
létrehozta:
Arab Államok
Ligája
ASEAN:
Délkelet-Ázsiai Nemzetek
Társulása
Afrikai Egységsszervezet
Amerikai Államok
Szervezete
OPEC:
Kőolaj-exportáló
Országok Szervezete